

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 22P/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1523200768
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Križáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2023:1523200768.3

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. T., narodený XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - Lenka T., narodená XX.XX.XXXX, trvale pobytom P. XX, XXX XX W., t. č. bytom C. XX, XXX XX W., a otec - neuvedený, v konaní na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

X. Maloleté dieťa: D. T., narodený XX.XX.R., sa dočasne do právoplatného skončenia konania o nariadenie ústavnej, náhradnej osobnej starostlivosti, resp. uloženia výchovného opatrenia, najdlhšie však na obdobie do 27.08.2023 o d o v z d á v a do starostlivosti Neziskovej organizácie F., so sídlom F. XXX/XX, XXX 01 Bratislava, IČO: 36077712.

2. Stará matka maloletého: P. T., narodená XX.XX.XXXX je p o v i n n á o d o v z d a ť maloleté dieťa: D. T., narodený XX.XX.XXXX, do starostlivosti A. organizácie F., so sídlom F. XXX/XX, XXX XX W., G.: XXXXXXXX.

II. Vo zvyšku súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 20.02.2023 sa navrhovateľ- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava (ďalej aj ako "ÚPSaR") domáha nariadenia neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého by boli maloletý D. T., narodený XX.XX.XXXX a maloletá D. M., narodená XX.XX.XXXX odovzdaní do starostlivosti T. domova F., so sídlom F. XX, XXX XX W. (ďalej aj ako "A. organizácia F."), s tým, že ich zákonný zástupca, matka, je povinná maloleté deti do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu odovzdať.

2. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 22.02.2023 bol časť návrhu navrhovateľa týkajúci sa nariadenia neodkladného opatrenia ohľadne maloletej D. M., narodenej XX.XX.XXXX vylúčený na samostatné konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 22P/12/2023.

3. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol odôvodnený tým, že rodinu maloletých detí eviduje orgán SPODaSK od roku 2022. Stará matka zo strany matky podala dňa 05.01.2022 na tunajší súd návrh na zverenie maloletého D. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, ktorý bol však vzhľadom k tomu, že nemala vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého súdom zamietnutý. Dňa 25.01.2023 bola matka s oboma maloletými deťmi na základe odporúčania orgánu SPODaSK prijatá do I. pre deti a

rodiny H. (ďalej aj ako "I. H."), ktorý však dňa 20.02.2023 ukončil matkin pobyt z dôvodu opakovaného kontinuálneho porušovania podmienok zmluvy o vykonávaní opatrení SPODaSK v zariadení. Aktuálne sa obe maloleté deti nachádzajú u starej matky, p. P. T., ktorá opätovne prejavila záujem o ich zverenie do osobnej starostlivosti, avšak doposiaľ nemá upravené podmienky v domácnosti, čiže nateraz ide len o dočasné riešenie. Matka nedokáže dostatočne zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, v jej domácnosti nemá vhodné podmienky pre napĺňanie ich potrieb a zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin, pričom taktiež nemá vytvorené dostatočné rodičovské zručnosti pre starostlivosť o deti. Otec maloletého D. nie je v jeho rodnom liste uvedený. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiada navrhovateľ vydať neodkladné opatrenie, ktorým budú maloleté deti odovzdané do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

4. K návrhu bola pripojená fotokópia rodných listov maloletých detí, odporúčanie na pobyt v I. H., záznam z prípadovej konferencie I. H., správa o pobyte p. T. v I. Repuls a informácia o ukončení pobytu p. T. v I. H..

5. Lustráciou spisov vedených ohľadne maloletého dieťaťa bolo zistené, že na tunajšom súde prebehlo ohľadne maloletého konanie pod sp. zn. 61P/5/2022 o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky z matkinej strany. Návrh starej matky bol uznesením zo dňa 05.05.2022, č. k. 61P/5/2022-56 zamietnutý z dôvodu, že stará matka nemala vytvorené vhodné podmienky na prevzatie maloletého do svojej osobnej starostlivosti a matka si medzičasom upravila svoje pomery tak, že bola schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého D., ako aj o svoje ďalšie dieťa (bod 17 výroku tohto uznesenia). Žiadne iné konania neboli ohľadne maloletého dieťaťa vedené.

6. Zo záznamu z prípadovej konferencie zo dňa 06.02.2023, konanej v CDR H. vyplýva, že matka maloletého vnímala zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti ako dobré, nevidela potrebu zmeny, pričom potvrdila, že sa aj naďalej stretáva so svojím partnerom, voči ktorému je vznesené obvinenie z týrania blízkej a zverenej osoby, t. j. matky a maloletého D., nakoľko sa zmenil a nebije ju. Zo strany I. H. boli na stretnutí pomenované pozorované nedostatky a riziká v zabezpečovaní starostlivosti o deti ich matkou, pričom I. H. vnímalo vysoký stupeň ohrozenia maloletých detí pri aktuálnom fungovaní ich matky, ktorá počas pobytu prejavuje iné záujmy ako starostlivosť o deti, a síce záujem o stretávanie sa s partnerom a kamarátkami. Matka sama uznala, že by radšej chodila radšej na diskotéky a bola s kamarátkami, ako sa starala o deti. Stará matka detí sa počas stretnutia snažila dohovoriť matke, aby komunikovala na stretnutí "slušnejšie", aby zabudla na partnera, taktiež ponúkala svoju pomoc, no matka na jej dohováranie reagovala defenzívne. Stará matka zo strany matky nechce dopustiť, aby deti skončili v inštitucionálnej starostlivosti a je ochotná získať deti do náhradnej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník ale upozornil na aktuálne nevyhovujúce podmienky v domácnosti starej matky, ktorá rieši zmenu podnájmu. Starej matke bol poskytnutý čas na to, aby v prípade pretrvávajúceho záujmu zverenia detí do jej starostlivosti došlo k zmene bytových podmienok.

7. Dňa 09.02.2023 bolo vydané odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, č. spisu 5 SDD 46/2022 maloletým deťom a ich matke na zabezpečenie výkonu opatrení v zariadení I. H.. Matka spolu s jej dvomi deťmi sa zdržovala v byte jej matky, ktorý bol v čase vykonaného šetrenia v neporiadku, zapratený vecami, nevetraný a bolo v ňom cítiť smrad. Domácnosť nie je pravidelne udržiavaná a izby nie sú na požadovanej hygienickej úrovni. Matka uviedla, že jej partner p. W., ju aj maloletého dlhodobo týram pričom dňa 12.01.2023 bol maloletý hospitalizovaný v NÚDCH Kramáre, kde mu urobili CT mozgu s negatívnym výsledkom a po kompletných vyšetreniach bolo dieťa v sprievode matky prepustené do domácej starostlivosti. V tom čase sa deti nachádzali v strednej miere ohrozenia.

8. Zo správy o spolupráci s matkou detí počas jej pobytu v CDR H. zo dňa 15.02.2023 vyplýva, že matka maloletých detí je aktuálne na rodičovskej dovolenke a do CDR H. bola prijatá dňa 25.01.2023 z dôvodu stabilizácie v bezpečnom prostredí a náviku rodičovských zručností. Do CDR H. mali nastúpiť spolu s matkiným partnerom p. W., voči ktorému však bolo dňa 17.01.2023 vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a má monitorovací náramok z dôvodu odsledovania dodržania podmienky vydaného zákazu približovania sa k matke a jej maloletému synovi. Po nástupe do CDR H. mala matku snahu zabezpečenia starostlivosti o deti, pričom uviedla, že vzťah s partnerom ukončila, no po nástupe sa s ním znova stretla a boli v pravidelnom kontakte s odôvodnením, že "láska je láska" alebo "že pre lásku sa musí trpieť". Napriek uvedenému prvotnému záujmu matky začala pobyt v zariadení vnímať ako nedobrovoľný, verbalizovala, že bola k pobytu donútená, opakovane chcela odísť. Od začiatku sa bránila v spolupráci a ponukám pomoci, bola neprípustná usmerneniam, presadzovala

vlastný pohľad na vec, chýbala jej voľnosť, kamarátky a dovtedajší život, pričom potreby detí s nezdali jej prioritou. Zabezpečovanie starostlivosti o deti zo strany ich matky bolo vnímané ako nedostatočné až ohrozujúce fyzický život detí, ktoré boli väčšinou špinavé, bola zanedbaná ich hygiena a starostlivosť o ich zdravie. Matka sa spoliehala na pomoc svojej matky a záujem o zlepšenie úrovne rodičovských zručností nebol evidovaný. Napriek záverom uskutočnenej prípadovej konferencie sa správanie matky nezmenilo, reagovala útočne, nedodržiavala režim zariadenia, starostlivosť o deti zanedbávala. Pobyť matky s deťmi v danom zariadení bol ukončený ku dňu 20.02.2023 s tým, že starostlivosť o deti má po tomto dátume zabezpečovať ich stará matka z matkinej strany.

9. Predmetom konania je nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa článku 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimo sporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

11. Podľa § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

17. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

18. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

20. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

21. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

22. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

23. Podľa § 367 ods. 3 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

24. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

25. Podľa § 367 ods. 6 CMP, ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu.

26. Podľa § 367 ods. 7 CMP, súd zruší neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

27. Inštitút neodkladných opatrení nahradil predbežné opatrenia podľa úpravy platnej do 30.06.2016 a zavedením inštitútu neodkladných opatrení sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku platného do 30.06.2016, ktorých cieľom bolo dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej. Nová právna úprava upustila od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania vyplýva nielen z verejného záujmu, napr. ochrana maloletého dieťaťa, ale aj z princípu úplnej apelácie, ktorá sa uplatňuje v mimosporovom konaní. Neodkladné opatrenia sú rozčlenené na neodkladné opatrenia vo veci ochrany maloletého § 365 CMP, neodkladné opatrenia vo veciach výživného § 366 CMP, neodkladné opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého § 367 CMP, neodkladné opatrenia o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých, § 368 CMP a opatrenie na zabezpečenie dôkazu § 369 CMP. Z uvedeného výpočtu je zrejmé, že predmetné opatrenia upravujú najmä ochranu maloletého. Daná právna úprava v uvedenej oblasti v zásade vychádza z doterajšej právnej úpravy.

28. Neodkladné opatrenia upravujú nielen faktické pomery účastníkov, ale upravujú aj právne pomery, i keď len predbežné. Súd musí v konaní predovšetkým skúmať, či je návrh navrhovateľa osvedčený, tiež je potrebné skúmať, či je neodkladné opatrenie potrebné, teda naliehavosť situácie. Nevyhnutnosť úpravy sa tu ponechá na voľnú úvahu súdu. Súd sa pritom opiera o výsledky urýchleného zisťovania. Ak na jeho základe dospeje k názoru, že návrh je dôvodný, t. j. že ohrozenie vzťahov alebo nárokov účastníkov je také značné, že si vyžaduje okamžité, hoci dočasné opatrenie súdu, nariadi ich najvhodnejšiu úpravu neodkladným opatrením.

29. Citované ustanovenie poskytuje len demonštratívny výpočet prípadov, kedy možno právne a faktické pomery účastníkov upraviť neodkladným opatrením. Existencia ustanovenia § 367 ods. 1 CMP, nevyklučuje možnosť vydania neodkladného opatrenia, na základe ktorého súd dočasne zverí dieťa do osobnej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov. V tomto prípade, nejde o úpravu faktických, ale právnych pomerov účastníkov, ktoré odôvodňuje záujem mal. dieťaťa, ktorý je smerodajný.

30. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov, by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľov bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama o sebe nie je dôvodom

na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

31. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa, resp. pri rozhodovaní v týchto veciach súdy vždy prihliadajú predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Je nepochybné, že pre vývoj každého dieťaťa je najvhodnejšie domáce prostredie. Ak však z určitých objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nemôže dieťa vyrastať u svojich rodičov, resp. v rodinnom prostredí, prípadne ak osoby zodpovedné za riadnu výchovu dieťaťa túto z akýchkoľvek dôvodov prechodne nezvládajú, pričom dochádza k ohrozovaniu dieťaťa, je potrebné v záujme dieťaťa hľadať optimálne náhradné riešenie.

32. Súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel jednoznačne k záveru, že v danom prípade bola preukázaná naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov a boli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení povinnosti osobe, v ktorej starostlivosti sa maloleté dieťa nachádza odovzdať maloletého do starostlivosti určeného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, nakoľko matka a ani jej matka sa v čase vydania tohto rozhodnutia nedokážu o maloletú postarať, nakoľko nemajú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti oň a maloleté dieťa by bolo v ich domácnosti ohrozené. Situácia maloletého dieťaťa si vyžadovala jej okamžité riešenie a čo najrýchlejšie odovzdanie maloletého do starostlivosti Neziskovej organizácie F., nakoľko v domácnosti v ktorej sa v súčasnosti nachádza nie sú vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa. V danom prípade je potrebné zasiahnuť bezodkladne formou neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP vzhľadom na navrhovateľom uvádzané skutočnosti- nikto z príbuzných maloletého nedokáže zabezpečiť starostlivosť oň a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Súd v súlade s novelizovaným ustanovením §367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku vymedzil trvanie neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia meritórneho konania, ktorým bude zverenie maloletého dieťaťa do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti, najneskôr však na obdobie 6 mesiacov od vykonateľnosti tohto uznesenia, t.j. do 27.08.2023, do ktorej doby súd očakáva úpravu pomerov na strane starej matky tak, aby starostlivosť o maloletého D. mohla byť zabezpečovaná primárne zo strany rodinných príslušníkov. Súd zaviazal starú matku - P. T., narodenú XX.XX.XXXX, u ktorej sa aktuálne maloleté dieťa nachádza, aby odovzdala maloleté dieťa do dočasnej starostlivosti A. organizácie F., so sídlom F. XXX/XX, XXX XX W..

33. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie je vykonateľné dňom 27. februára 2023 /§ 367 ods. 4 CMP/.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v troch vyhotoveniach.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované /všeobecné náležitosti podania/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní / § 62 ods. 1,2, CMP/.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 383 a nasl. CMP.